

<https://helda.helsinki.fi>

In memoriam : Hannu Juhani Toivonen 10.10.1953-29.9.2019

Salminen, Ulla-Stina (Aija)

2020-01-24

Salminen , U-S 2020 , ' In memoriam : Hannu Juhani Toivonen 10.10.1953-29.9.2019 ' ,
Suomen lääkärilehti , Vuosikerta. 75 , Nro 4 , Sivut 207-207 . <
<https://www.laakarilehti.fi/pdf/2020/SLL42020-207.pdf> >

<http://hdl.handle.net/10138/320008>

---

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Arja-Liisa Kajanen

20.3.1944–16.9.2019

MARJA-LIISA SALMINEN
koulu- ja partiokaveri

**HANNELE KORVENVALTA,
HELI HELLGREN, MARJALIISA RIMPI,
MARJUKKA OJALA, ULRIIKA
MANSONIEMI, VIENO HEMMILÄ**
työkaverit Kurjenmäkirymä

MARJA SALMIVALLI, sisar

Arja-Liisa Kajanen syntyi 20.3.1944 Turussa Heidekenillä, jossa hänet myös kastettiin. Sota-aikana tädit olivat kummeina. Kodista Vartiovuorenkadulta oli lyhyt matka Kerttulin kansakouluun. Kansakoulusta hän jatkoi Turun Yhteislyseoon ja kirjoitti hyvin arvosanoin ylioppilaaksi 1962.

Opinnot jatkuivat Turun yliopistossa. Biologian maisteriksi hän valmistui 1972. Tämän jälkeen alkoivat medisiinan opinnot; ”saa sitä vanhalla piialla joku harrastus olla”. Lääketieteen lisensiaatiksi hän valmistui 1980 ja psykiatrisen erikoislääkäriksi 1987.

Nuoruuden harrastuksia olivat mm. partio ja Lola-koiran kouluttaminen viestikoiraksi. Partiossa hän sai lempinimen Kurre, jota käytettiin loppuelämän ajan. Lisäksi harrastuksia olivat marjastus, sienestys, kalastus ja antiikki. Täti opetti myös koko suvun nuorisolle ruokasienituntemuksen.

Elämäntyönsä Arja-Liisa teki mielenterveys- toimiston lääkäriä Turussa. Työtoverit muistavat hänet rohkaisevana ja kannustavana työ-

toverina ja esimiehenä. Potilaita hän kohteli kunnioittavasti ja tasavertaisesti.

Vuosikymmenten aikana potilaat tulivat tutuksi. Kerran joku valitti, ettei uskalla kulkea Kupittaaan puistossa, kun siellä on itsensäpaljastaja. Arja-Liisa meni puistoon ja pusikosta hypäsi mies palttootaan availleen. –Matti! Jos jatkat tommosta kerron Souranderille (yliilääkäri).

Ei tarvittu ajanvarausta tai vastaanottoa kun asia oli hoidettu!

Myöhemmin Arja-Liisa muutti miesystävänsä Joukon kanssa Euran Honkilahdelle (äidinäitinsä synnyinseudulle) ja toimi muutaman vuoden Euran mielenterveystoimiston lääkäriä. Hänellä oli aina onni saada upouusi virka, jonka käyttänyt sai itse muotoilla.

Pariskunta osti Säkylästä omakotitalon, joka oli rakennettu liikuntaesteiselle ja josta oli näkyvä Pyhäjärvelle.

Kunnon huonontuessa Arja-Liisa siirtyi palvelukoti Poukamaan Säkylässä. Matkakumppani Parkinson nujersi hänet lopullisesti 16.9.2019.

Hannu Juhani Toivonen

10.10.1953–29.9.2019

ULLA-STINA (AIJA) SALMINEN
kurssi- ja työtoveri

”Ei tullut kirurgia minustakaan...

Pari vuotta tuota harjoittelua sai riittää. Ja valmistuminenkin roikkumaan jääneiden tenttien takia meni aika pitkäksi, kun jatkoin kurssi- aikojen tapaan notkumista fysiologialla aina väitöskirjaan ja dosenttuuriin asti, ja lisänä vielä pari postdoc-vuotta ison veden takana. Sitten vuorossa olikin erikoistuminen Turussa anestesiologiaan ja valmistumisen kunniaksi ystävälliset neuvot, notta olisi avartavaa ja varsin suotavaa tutustua uusiin maisemiin. Siitä lähtien olen sitten etsiskellyt paikkaani fentanyyliiniin takana kierrellen eri puolilla pääkaupunkiseudun klinikoita, kunnes lopulta vuosi sitten löysin oikean paikkani. Puutarhanhoito, lampaankasvatus ja kalastus tuntuvat sopivan vartalolleni parhaiten sopivaksi erikoisalaksi, jolla aion tästedes pysytellä. Kuvia ette saa, kun en nykyisellään omista kameraa saatikka älykännykkää, mitä lienevät paholaisen vehkeitä.”

Näin kiteytti Hannu ylittämättömän vähättelevästi uransa kurssikronikkaan 2018. Tai Nuppu. Puolivahingossa syntynyt lempinimi, jonka hän välittömästi omi itselleen.

Pääkaupunkiseutu 1989 merkitsi sydänanestesiologiaa toistakymmentä vuotta arvostettuna

tiimin jäsenenä. Tiedemiehenä hän osallistui tutkimuksiin ja mahdollisti pienellä käsialallaan valtaisesti tarkennuksia kuhunkin A4:een. Pipetoi- tuamme kemiantyöt vierekkäin ja tarvottuamme opinnot Turussa päätökseen, tapasimme sitten Meilahdessa ja työskentelimme samojen potilaiden parhaaksi – eri puolilla fentanyyliiniä. Öiset päivystysleikkaukset kävivät Hannulle ras- kaiksi ja niin sydänanestesiat vaihtuivat Kätilö- opiston anestesiayliilääkärin tehtäviin, myöhemmin Kirurgiseen sairaalaan ja Naistenklinikalle.

Mitä voi sanoa ihmisestä, joka niin vähän raotti itseään, joskin hänessä eli myös vahva so- siaalisuus. Hannu viihtyi yksin – hyvässä seuras- sa ja oli onnellinen niitten kolmen vuoden ajan, jotka nautti eläkettä ja siitä, mikä on tärkeää: puutarhanhoito, lampaankasvatus ja kalastus. Hän menehtyi äkilliseen sairauskohtaukseen rakkaalla Vihdin-mökkillään.

...ja minä lähden.

Mutta linnut jäävät tänne

ja laulavat,

ja minun puutarhani jää,

vihreä puu ja kaivo.

(JR Jiménez)

Heikki A. Salmi
2.12.1933–21.9.2019

HENRIKKI SALMI
TIMO SAHI

Professori, lääkintäeversti Heikki A. Salmi kuoli 21.9.2019. Hän oli syntynyt Viipurissa 2.12.1933. Salmi teki merkittävän elämäntyön puolustusvoimissa, erityisesti Keskussotilassairaalan sisätautiosaston ylilääkärinä ja koko sairaalan johtajalääkärinä.

Salmi valmistui lääkäriksi Turun yliopistosta vuonna 1958 ja väitteli siellä lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi 1963. Hän toimi Turun yliopiston fysiologian laitoksella assistenttina ja tutkijana, fysiologian dosentiksi hänet nimitettiin 1966. Hän päätti kuitenkin erikoistua sisätauteihin. Sisätautien erikoislääkärin oikeudet hän sai 1965. Vuonna 1967 hänet nimitettiin Turussa sijainneen Sotilassairaala 2:n sisätautien ylilääkäriksi ja samalla sairaalan päällikkölääkäriksi. Siitä alkoi lähes 30 vuoden ura puolustusvoimien palveluksessa. Salmi kävi 1969–1970 pätevyitysmässä hematologiaan Yhdysvalloissa Albany Medical Collegen sairaalassa, jonka jälkeen hänet nimitettiin 1971 sisätautiopin dosentiksi Turun yliopistoon. Vuonna 1973 Salmi toimi TYKS:n sisätautien klinikassa apulaisylilääkärinä ja sisätautiopin apulaisprofessorina.

Salmi siirtyi Helsinkiin 1973, kun hänet valittiin Keskussotilassairaala 1:n eli Tilkan sisätautien osaston ylilääkäriksi. Samalla hän toimi koko

sairaalan johtajalääkärinä 1988–1996. Tasavallan Presidentti myönsi Salmelle Suomen Leijonan komentajamerkin 1988 ja professorin arvonimen 1998.

Heikki A. Salmi oli puolustusvoimien tärkein sisätautien asiantuntija parinkymmenen vuoden ajan. Hän osallistui kenttälääkinnän suunnitteluun ja kehittämiseen. Hänen asiantuntemuksensa ulottui myös puolustusvoimien ulkopuolelle. Hän oli vuosina 1989–1997 SPR:n Veripalvelun johtokunnan jäsen ja Maanpuolustuksen tieteellisen neuvottelukunnan lääketieteen jaoston jäsen. Vakuutusosaston lääkärijäsen hän oli 1976–1990.

Salmi toimi aktiivisesti alansa järjestöissä. Hän oli Sotilaslääketieteellisen Aikakauslehden päätoimittaja 1971–1973 ja Suomen Lääkintäupseeriliiton puheenjohtaja 1982–1985.

Heikki Salmi yhdisti työssään hienosti selkeyden ja lämmön. Hän piti hyvin tärkeänä kaikkien potilaiden korrektia ja empaattista kohtaamista, ylipäätään hyvää potilas-lääkärisuhdetta. Hän arvosti erikoisalojen yhteistyötä ja suhtautui kollegoihin tukeva antavasti. Hän oli pidetty kollega ja esimies sekä lääkäreiden keskinäisessä toiminnassa että sairaalan hallinnollisessa työssä.

Risto Rytönen
31.5.1936–28.11.2019

AULI APELL (ENT. SALMINEN)
TYTÄR

Risto Rytönen kuoli 83-vuotiaana Iisalmissa 28.11.2019. Hän oli syntynyt Iisalmen maalaiskunnassa.

Risto Rytönen kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1955 ja valmistui v. 1963 lääketieteen lisensiaatiksi Turun lääketieteellisestä tiedekunnasta. Hän työskenteli alkuun Lidköpingin sairaalassa Ruotsissa, Varkauden kaupunginsairaalassa ja alue-sairaalassa. Sen jälkeen hän erikoistui radiologiaan Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa.

Hän hoiti Iisalmen aluesairaalan röntgenin osastonylilääkärin virkaa vuodesta 1968 alkaen eläkkeelle jäämiseensä asti. Hän toimi myös Kiu-ruveden terveyskeskuksen radiologikonsulttina.

Radiologia kehittyi tuohon aikaan nopeasti. Modernit tutkimusmenetelmät ovat korvanneet lähes täysin aiemmin työnkuvaan kuuluneet röntgenvarjoainetutkimukset. Hän oli kuvien ja lausuntojen laadusta hyvin tarkka. Ristoa lainatakseni: ”Piti pyrkiä mahdollisimman tarkkaan diagnostiikkaan silloisillakin menetelmillä. Diagnostiikka paljastuvat joka tapauksessa usein jälkikäteen.”

Risto pohti ja haastoi koko aikuisikänsä fyysisen perustotuuksia. Myöhemmin hän kiinnostui tähtitieteestä ja alkoi tutkia myös optiikkaa. Risto julkaisi hypoteesinsä valon diffraktioteoriasta v. 2010.

Risto oli intohimoinen kestävyysurheilija. Hän harrasti juoksua ja murtomaahiihtoa. Sporttiklubin yhteiset juoksulenkit olivat hänelle tärkeitä.

Risto tunnettiin myös innokkaana puutarhahoitajana ja mansikan viljelijänä. Eläkkeellä hänellä oli aikaa keskittyä mökillä viljelmiinsä.

Ruusujen lisäksi Risto rakasti myös aurinkoa ja lämpöä. Eläkepäivinänsä hän alkoi viettää talvia alkuun Espanjan aurinkorannikolla ja sittemmin Kanarian saarilla.

Laaja ystäväpiiri ja sukulaiset saivat nauttia Riston ja hänen vaimonsa Ailan vieraanvaraisuudesta ja juhlista heidän talossaan.

Ristoa jäivät kaipaamaan vaimo, neljä tytärtä puolisoineen ja yhdeksän lastenlasta. Lähipiiri muistaa Riston lempeänä, älykkäänä, anteliaana ja suvaitsevaisena miehenä.